

L'ull de les lletres balears

El fotògraf Francesc Amengual (Vilafranca, Mallorca, 1954) ha publicat el llibre 'Homenatge en blanc i negre. Memòria fotogràfica dels escriptors de les Illes'. Més de cinquanta escriptors queden enregistrats a través de l'objectiu de l'autor.

Al llarg de més de cent pàgines, la pràctica totalitat dels escriptors —de creació— de les Illes queden immortalitzats en aquesta peculiar iniciativa que ha publicat la nova editorial mallorquina Di7. L'autor, Francesc Amengual, no ha volgut establir categories, ni tan sols fer un inventari, sinó deixar per a la posteritat moments de la vida de cada un dels escriptors. "Jo som un fotògraf, no un crític literari, i per això no m'he basat en la qualitat literària de l'obra de cada un d'ells. A mi, el que m'ha interessat és registrar una instantània de la vida de cada un; uns sols, altres acompanyats d'altres escriptors o d'altres persones. He volgut que hi fossin tots, però evidentment puc haver-me'n deixat algun, i em sap greu i, si és així, deman disculpes", explica l'autor.

El llibre d'Amengual no és un simple recull fotogràfic. Ha volgut personalitzar la tasca fotogràfica i donar-li un aire literari. Per això cada un dels que hi apareixen han deixat a sobre de la seva fotografia la seva signatura i un comentari de pròpia mà.

Francesc Amengual és un fotògraf nascut a Vilafranca de Bonany (Mallorca) el 1954. Des de jove començà a treballar en una entitat bancària, però la seva vocació, la seva passió, era i és des de sempre la fotografia. El que primer va ser una afecció, a poc a poc també es va anar convertint en quelcom més. A hores lliures va començar a col·laborar amb mitjans de comunicació. La

premsa local primer, després mitjans de pertot arreu —entre els quals també s'hi compta EL TEMPS— i fins i tot revistes internacionals li han anat oferint la possibilitat de donar sortida a la seva passió. En aquests moments la seves fotografies il·lustren les informacions de Balears que publica el diari *Abc*. Aquesta tasca fotoperiòdística li ha portat el gust per immortalitzar moments

Marià Villangómez. I el seguirà una nova fotobiografia, en aquest cas de Miquel Àngel Riera.

El descobriment de la lectura. Aquests tres casos, més l'obra que ara ha presentat, mostren un gran interès pel món de les lletres. És un seguiment constant, fet de forma callada, de tot el que envolta les lletres balears. Amengual recorda d'on li ve aquesta inclinació. "Jo no llegia mai i record que l'any 1980 Llorenç Capellà em va regalar un llibre, *El pallasso espanyat*, que vaig llegir en una hora i mitja. A partir d'aquell moment en Llorenç em va anar aconsellant lectures, i a poc a poc em vaig interessar per un món que jo desco-neixia totalment".

Un dia Amengual va fotografiar Francesc de Borja Moll, quan el feren doctor honoris causa per la Universitat de les Illes Balears. A partir de llavors s'anaren succeint fotografies, per raons diverses, d'alguns escriptors. Però no pensava, ni prop fer-hi a fer-ne cap llibre. "No, i de fet va ser novament en Llorenç qui em va ajudar, dient-me que per què no ajuntava aquell arxiu, el completava i el publicava".

Però el llibre hauria d'esperar més temps. "Ara fa un any i mig vaig haver de reordenar el meu arxiu i em vaig adonar que tenia un bon fons d'escriptors i de la família reial. A més, vaig veure que alguns dels que eren al meu arxiu ja no eren entre nosaltres. Va ser llavors que em vaig convèncer que realment podria sortir el llibre".

"El llibre no és un cens ni una col·lecció de fotos artístiques. Es tracta de testimonis gràfics de moments dels personatges."

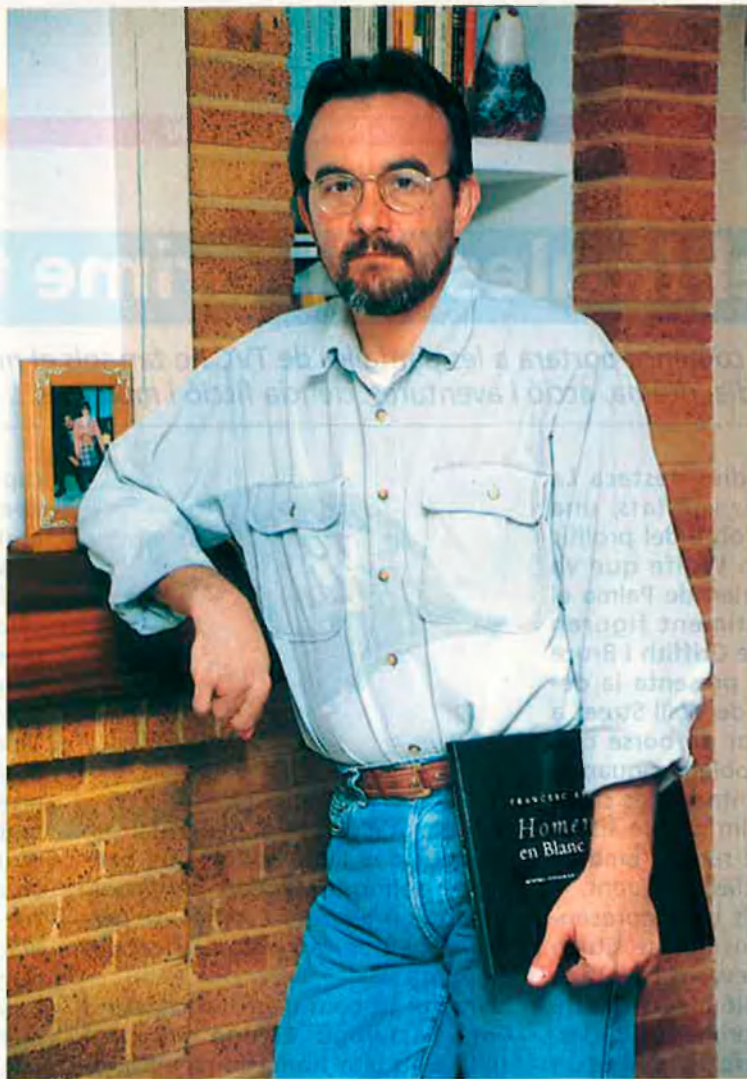
i personatges, i sempre que sigui possible, en blanc i negre: "no m'agrada gens el color i, de fet, només l'us quan m'obliguen", explica. Evidentment la tasca fora del diari és l'espai més personal i per això sempre és en blanc i negre, colors que impregnen el llibre, fins i tot en el títol, *Homenatge en blanc i negre*, i en el disseny.

Aquest homenatge no és el primer llibre d'Amengual. El precedeixen les *Fotobiografia de Josep Maria Llompart*, i una altra de

Aleshores comença la tasca de completar el que faltava. Després vingué una persecució implacable de tots i cadascun dels més de cinquanta escriptors que tenia fotografiats perquè deixassin un pensament, una dedicatòria escrita a sobre de la seva imatge. A poc a poc es va anar convertint en realitat el projecte, tot i que com sempre sol passar, quan mancava poc més d'un mes per sortir el llibre, encara no tenia algun d'aquests peculiars autògrafs.

Quan aconseguí completar-lo, encara decidí complicar una mica més el projecte demanant a diversos pintors que aportassin alguns dibuixos per il·lustrar el llibre. Finalment, a principis del passat mes de desembre es presentava en públic aquest *Homenatge en blanc i negre. Memòria fotogràfica dels escriptors de les Illes*. Poques vegades, per no dir mai, la presentació d'un llibre ha despertat més interès, ja que el Teatre Principal, a Palma, s'omplí de gent per veure aquesta obra, resultat de quinze anys de feina al llarg dels quals s'ha anat forjant una relació especial entre fotògraf i fotografiats.

Amengual ha establert amb tots els seus objectius fotogràfics una relació d'amistat. "Som amic de tots ells i per això em fugiré com del dimoni d'entrar a opinar sobre la seva obra. Jo som fotògraf, no crític. És evident que la literatura és un món petit on hi ha moltes *capelletes*... però jo no hi

Francesc Amengual: "Jo som un fotògraf, no un crític literari, per això no m'he basat en la qualitat literària de l'obra de cada un d'ells." (Foto: Joan Celià)

entr, en totes aquestes disputes".

L'*Homenatge* és, sobretot, una ullada a moments de la vida de cada escriptor. "Això ha de quedar ben clar: no és un cens, ni tampoc és una col·lecció de fotos artístiques. En absolut. Es tracta de testimonis gràfics de moments de cada un dels personatges".

Amengual és un home modest, de fets i de poques paraules. Potser per això el seu llibre té la introducció per ventura més breu de

tota la història de l'edició mundial. Només sis línies encapçalades per un ajustat títol, "Quatre mots des del visor", en què expressa el sentit de l'obra: "... el llibre surt al carrer amb el propòsit de ser un homenatge-testimoni de tots els homes i dones d'aquestes Illes que lluiten, dia a dia, perquè la nostra llengua sigui la llavor de la nostra nissaga".

Miquel Payeras

La comarca del Lluçanès

Jordi Cortès i Roser Serra

La comarca del Lluçanès és l'objecte d'aquest estudi, orientat -des de la perspectiva de la geografia i de la geohistòria- a conèixer un territori de característiques ben definides, actualment, però, mancat de reconeixement administratiu.

175 pàgs. 2.500 ptes.

R. Dalmau, editor
"Cami Ral", 9

Lleons i bèsties exòtiques a les ciutats catalanes

Joan de Déu Domènech

Es tracta de lleons, papagals, óssos, camells..., tots ells de carn i ossos, que tenen els reis i els consellers de les ciutats de la Corona d'Aragó entre els segles XIV i XVIII. A Barcelona, a Perpinyà, a València, a Tortosa... tenir-ne era símbol de poder.

92 pàgs. 700 ptes.

R. Dalmau, editor
"Episodis de la Història", 310

El disseny de llibres del passat, del present i, tal vegada, del futur

Enric Satué

Enric Satué analitza l'obra d'Aldo Manuzio, l'experiència i el gran ofici del mestre cincenista, i n'extrapola unes consideracions sobre l'actualitat de l'art del llibre en un to intencionadament crític.

PVP: 2.000 ptes.

Eumo Editorial